A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat

„Kulcsár Béla helyismereti gyűjteménye és legendáriuma”

települési ágazati értéktárba történő

felvételéhez

„Aki a múltját nem ismeri, a jövőjét nem becsüli!”

Készítette:

Szülőföldünk Honismereti Egyesület

Szülőföldünk Gy.-M.-S. Megyei Honismereti Egyesület
9021 Győr, Kálmány J. u. 28-32.
Adószám: 19109145-1-08
BB Rt.: 10103379-14716326-00000004

(P. H.)

2024. 12. 16.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Szülőföldünk Honismereti Egyesület
- székhely: 9021 Győr, Arany János u. 28-32.
- adószám:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Kovács Balázs, a Szülőföldünk Honismereti Egyesület elnöke*

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

„Kulcsár Béla helyismereti gyűjteménye és legendáriuma"

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

- o agrár- és élelmiszergazdaság
- o ipari és műszaki megoldások
- o természeti környezet
- o egészség és életmód
- *kulturális örökség*
- o turizmus és vendéglátás
- o épített környezet
- o sport

A szakterületi besorolás indokolása:

Kulcsár Béla „csanaki értéktára" mind mint helyismereti gyűjtemény, mind mint győri és Győr-környéki legendárium, páratlan és pótolhatatlan helyi értéket képvisel. A kézbe fogható tárgyak és a meghallgatható történetek valós képet rajzolnak Győr és a szűkebb-tágabb környékének 19-20. századi világáról, mindennapi életéről, és az ezek révén hűen kibontakozó tárgyi kultúráról és népi, illetve polgári ismeretanyagról.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen, amely nemzetiség: *német*
- o nem

Kulcsár Béla családja, a Kulcsár-Kocsis-család nemzedékek sora óta él az alapvetően német betelepítéssel népesült Csanakon, így a családban fennmaradt tárgyi emlékek, történetek és hagyományok óhatatlanul kapcsolódnak a betelepített német lakosság kultúrájához is.

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

9012 Győr-Ménfőcsanak, Győri út 5-7.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

o *települési* o tájegységi o ágazati

amely értéktár neve: *Győri Értéktár.*

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Lásd: 1. melléklet

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A „csanaki értéktár" – mind a régebbi, mind a közelebbi múltunk világát idéző – tárgyai beleérző hozzáértéssel vannak összegyűjtve és szükség szerint helyreállítva, valamint a folyamatos állagmegóvásuk is példaszerűen megoldott. Kulcsár Béla – a „csanaki értéktár" létrehozója, tulajdonosa és gondos kezelője – minden látogatóját kitüntetett figyelemmel fogadja, és gyűjteményének a kézzel fogató, illetve legendáriumának a füllel hallható elemeihez kapcsolódó, évtizedek során szerzett tudását a legnagyobb odaadással osztja meg velük. A helyi kultúrtörténeti ismeretek továbbadására irányuló tevékenysége hatékonyan segíti a helyi lakosság lokálpatriotizmusának kialakulását és megszilárdítását.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Lásd: 2. melléklet

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

https://sites.google.com/view/kulcsarbelalegendariuma

https://www.facebook.com/profile.php?id=61570437149606

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Lásd: 1. melléklet, képek.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek.

Lásd: 3. és 4. mellékletek.

3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció – ideértve a csatolt dokumentumokat, saját készítésű fényképeket és filmeket – felhasználására vonatkozó

hozzájáruló nyilatkozat.

Lásd: 5. melléklet.

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról.

Nem saját dokumentum nem került felhasználásra.

Jegyzet "Kulcsár Béla ..." – 1. melléklet

2024.
12.16.

„Kulcsár Béla helyismereti gyűjteménye és legendáriuma", azaz a „csanaki értéktár" rövid leírása, ismertetése

A „csanaki értéktár" eredete:

A „csanaki értéktár" tulajdonosának, Kulcsár Béla igazságügyi gépjárműszakértő, harmonikaművész és gyűjtő-műgyűjtőnek a felmenői, négy generáció óta, következetesen soha nem dobták ki semmilyen használati tárgyukat, mondván, hogy „hátha jó lesz még valamire…". Közel egy évszázad során rengeteg használati és dísztárgy, eszköz és dokumentum halmozódott fel, ami bőséges alapot adott a gyűjtemény kialakításához.

A „csanaki értéktár" gyarapodása:

Kulcsár Béla maga is gyermekkora óta foglalkozik a régmúlt értekeinek felkutatásával, megmentésével és megőrzésével. A felmenőitől örökölt gyűjteményt – azon túl, hogy a megóvásáról folyamatosan gondoskodott – fokozatosan bővítette, fejlesztette. A jelenlegi gyűjtemény már közel sem csak a felmenők, a saját maga és a családja által használt eszközök alkotják: az örökölt törzsanyag a tudatos szerzés révén jelentősen kibővült és gazdagodott rengeteg, az utóbbi évtizedek során hozzá került helytörténeti jelentőségű tárgyakkal és dokumentumokkal. Ezekhez – Kulcsár Béla személyes érdeklődéséből eredően – jó ideje már a két világháborúhoz kapcsolódó tárgyi emlékek és dokumentumok sora is csatlakozik. Saját gyűjtéseinek legkedveltebb terepe a már sok évtized óta rendszeresen látogatott győri és környékbeli régiségvásárok, bolhapiacok, kitüntetésgyűjtői összejövetelek. Emellett mind a szakértői munkái, mind a harmonikaművészként vállalt fellépései során felkeresett helyszínek mindegyikén kiváló kapcsolatot épített ki a helyiekkel, akik aztán gyakran megengedték neki a padlásukon, kamrájukban történő kutatást. Számára olyan volt ez, mint a vadászat.

Egy idő után megkezdődött a tematikus gyűjtés, és – ami a korszerűsítést és a bemutathatóságot megteremtette – a rendszerezés, a tárgyak és dokumentumok csoportosítása. A „csanaki értéktár" továbbépítését, -fejlesztését legelőször is Kulcsár Béla nagyapja, idősebb Kocsis Lajos ösztönözte, majd később több ismert és elismert gyűjtő is támogatta, többek között Csenár Imre (a Honvéd Hagyományőrző Egyesület elnöke), Romvári Ferenc (a Rába MVG műszaki igazgatója), Erdélyi Tibor (méhész, Pados Lajos alezredes unokája), Dr. Haffner Szabolcs (győri fogorvos), Laczó Balázs (győri újságíró).

Többször is megesett, hogy magánszemélyek a teljes gyűjteményüket felajánlották a „csanaki értéktár" gyarapítására, mondván, hogy a gyűjteményük tartós egyben maradását ott látják biztosítottnak. Ezzel a sokszoros bizalommal soha nem történt visszaélés, hiszen a „csanaki értéktár" elemei – a tulajdonosának szigorú elhatározása szerint – sem adásvétel, sem csere tárgyát nem képezhetik.

A „csanaki értéktár" jelene:

A „csanaki értéktár" a Csanaki Udvarház több helyiségében található, valamint a

legértékesebb, leglátványosabb darabok bemutatására a Lovagterem áll rendelkezésre – lásd: 1. kép. A gyűjtemény tárgyait szemlélve már nem csak Ménfőcsanak, illetve Győr múltjának szeletei ismerhetők meg, hanem Győr-Moson-Sopron vármegye, sőt, Nagy-Magyarország számos területe is.

A „csanaki értéktár" az alábbi tematikus gyűjteményekkel rendelkezik:

- *helytörténeti gyűjtemény: telefonkönyvek, termékkatalógusok, naptárak, iparostanonc bizonyítvány, kézzel festett tányérok, az egykori csanaki Illés-malom hátramaradt tárgyai, lebontott győri épületek jellegzetes elemei – lásd: 2., 4., 5., 6., 8., 12. és 13. képek;*
- *haditechnikai gyűjtemény: német ágyú, fegyver-alkatrészek, szúró-, vágó- és hatástalanított lőfegyverek;*
- *kitűntetések: 1945 előtti magyar és nyugati darabok – lásd: 3. kép;*
- *a kohászat világa: öntvények, nemezkalapok, azbesztkesztyűk – lásd: 7. kép;*
- *autómodell-gyűjtemény: 1945 előtti és utáni, magyar és külföldi darabok – lásd: 9. kép;*
- *játékgyűjtemény: Kulcsár Béla felmenői és gyermekei által használt játékok – lásd: 10. kép;*
- *üvegtárgy-gyűjtemény: 19. és 20. századi darabok – lásd: 11. kép;*
- *a konyha és a tisztálkodás világa: a főzés eszközei, szappangyűjtemény;*
- *élvezetek – 19. és 20. századi hangulatok: a kocsma, a dohányzás és a kávézás világa;*
- *a közúti közlekedés eszközei: beledi cséza, az 1960-as évekből származó Volga gépkocsi és MZ motor, Messerschmitt KR 200 kabinroller, közlekedési balesetek tárgyi emlékei – lásd: 14., 15. képek;*
- *a kötöttpályás közlekedés világa: „Arccal a vasút felé!", a vasutasság kellékei.*

A gyűjtemény tárgyainak kézzel foghatósága által nyújtott élményt nagyon jól egészítik ki a hozzájuk kapcsolódó írásos és képes dokumentumok, és különösen az évtizedek során feljegyzett helyi történetek, elbeszélések, közlések – megalapozva ezzel a tárgyak köré épülő legendáriumot. Ezek közül külön megemlítendő annak a két évtizednek a fényképei és emlékei, ami alatt a dr. Bedécs Gyula, a Révai Miklós Gimnázium egykori történelemtanára által vezetett hagyományőrző csoportok bejárták az I. világháború szinte összes olyan hadszínterét, ahol magyar katonák is megfordultak, miközben számos ott elesett katona síremlékét felújították és jónéhány új emlékjelet is létesítettek. Ezeken az utazásokon Kulcsár Béla is rendszeresen részt vett, aktív szerepet vállalva a helyszíni megemlékezések lebonyolításában, és az ott szerzett élményei alapján állította össze az azóta sokszor bemutatott „Harmonikámmal a Nagy Háború hadszínterein" című vetítettképes műsorát.

A gyűjtemény mára kialakult széleskörű ismertségét jól mutatja, hogy a győri közélet jeles szereplői közül többen is már felkeresték és elismeréssel nyilatkoztak róla – lásd: 16-18. képek.

1.kép - A gyűjteményt magukba foglaló épületcsoport egy részlete

2. kép – Földművelési eszközök, permetezőeszközök, petróleumlámpák, órák, telefonok…

3. kép – Az osztrák-magyar monarchia korszakából és az I. világháború idejéből katonai kitüntetések

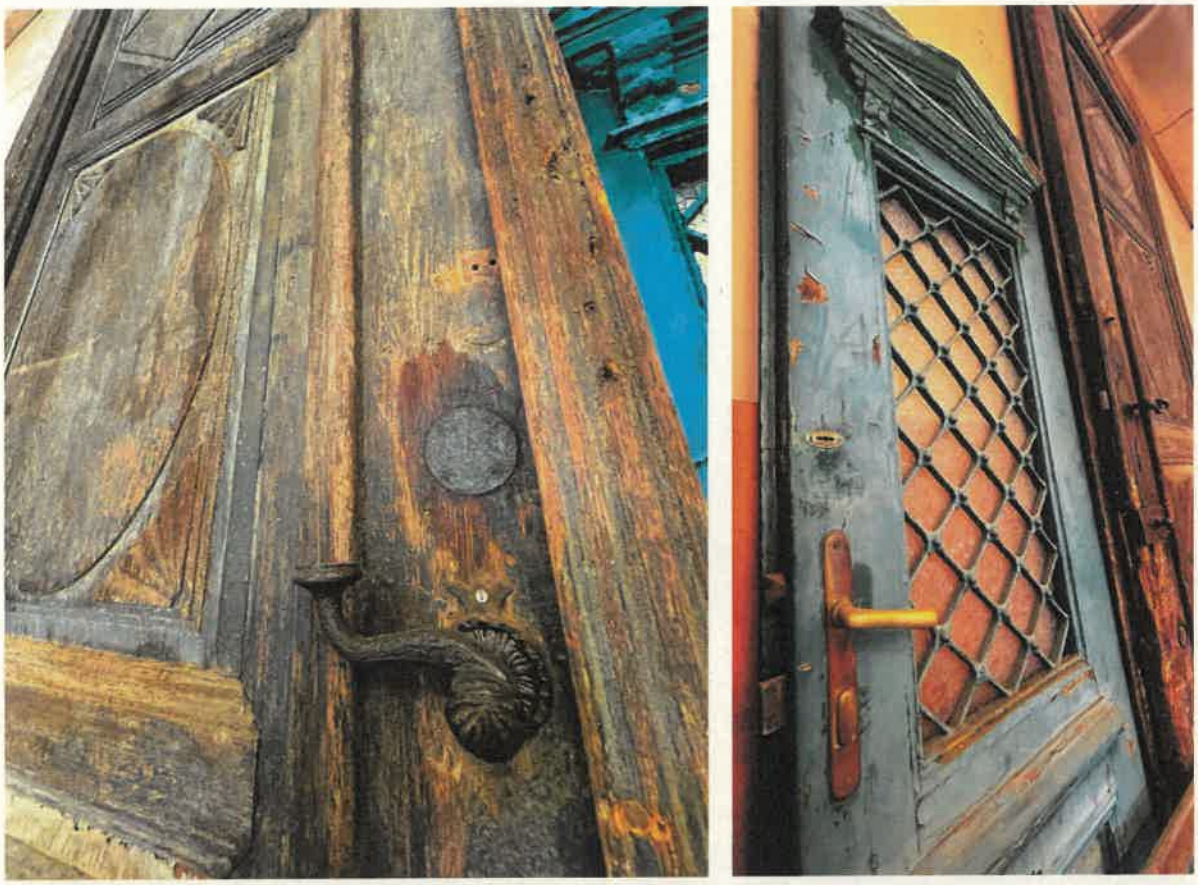

4. kép – Már lebontott győri lakóházak (Kisfaludy u. 38., Hunyady u. 2.) megmentett kapui

5. kép – A győri bencés templom küszöbköve 1640-2016

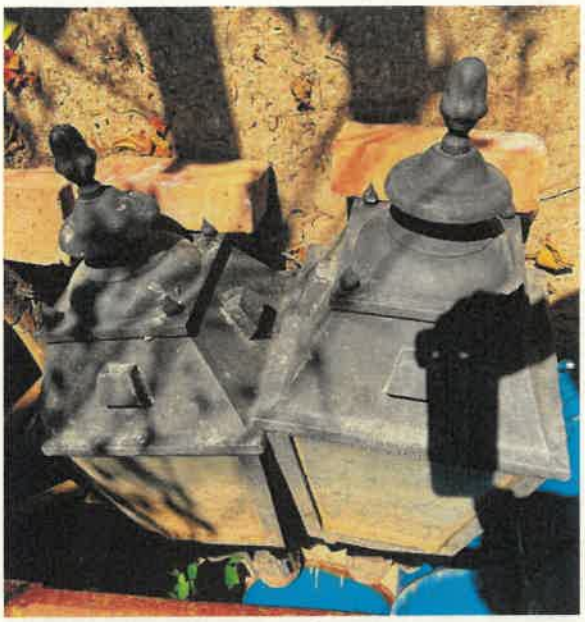

6. kép – A győri Baross Gábor híd eredeti gázlámpái

7. kép – A Rába MVG reptéri öntödéje első öntésének emléke

8. kép – A ménfői kastély egykori tulajdonosáról, bezerédi Bezerédj Istvánról és feleségéről, kovásznai Kovács Lídiáról készült olajfestmények

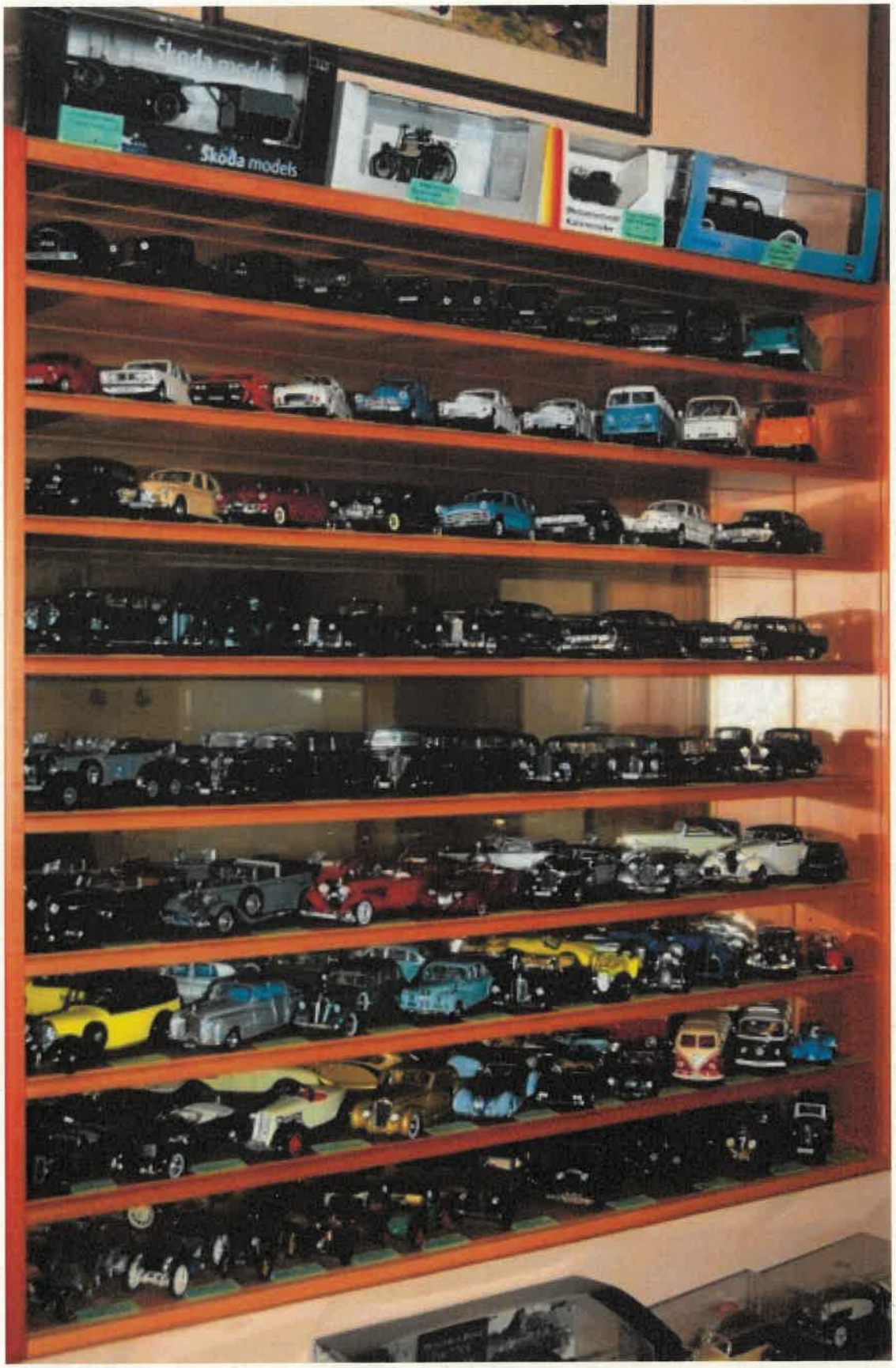

9. kép – Autómodell-gyűjtemény

10. kép – Régi szerszámok, játékok,
és Kulcsár Béla édesanyja, Kulcsár Béláné Kocsis Sarolta által kézzel festett tányérok

11. kép – 19. és 20. századi üvegtárgyak

12. kép – Egykor volt győri cégek termékkatalógusai, naptárai, reklámtáblái

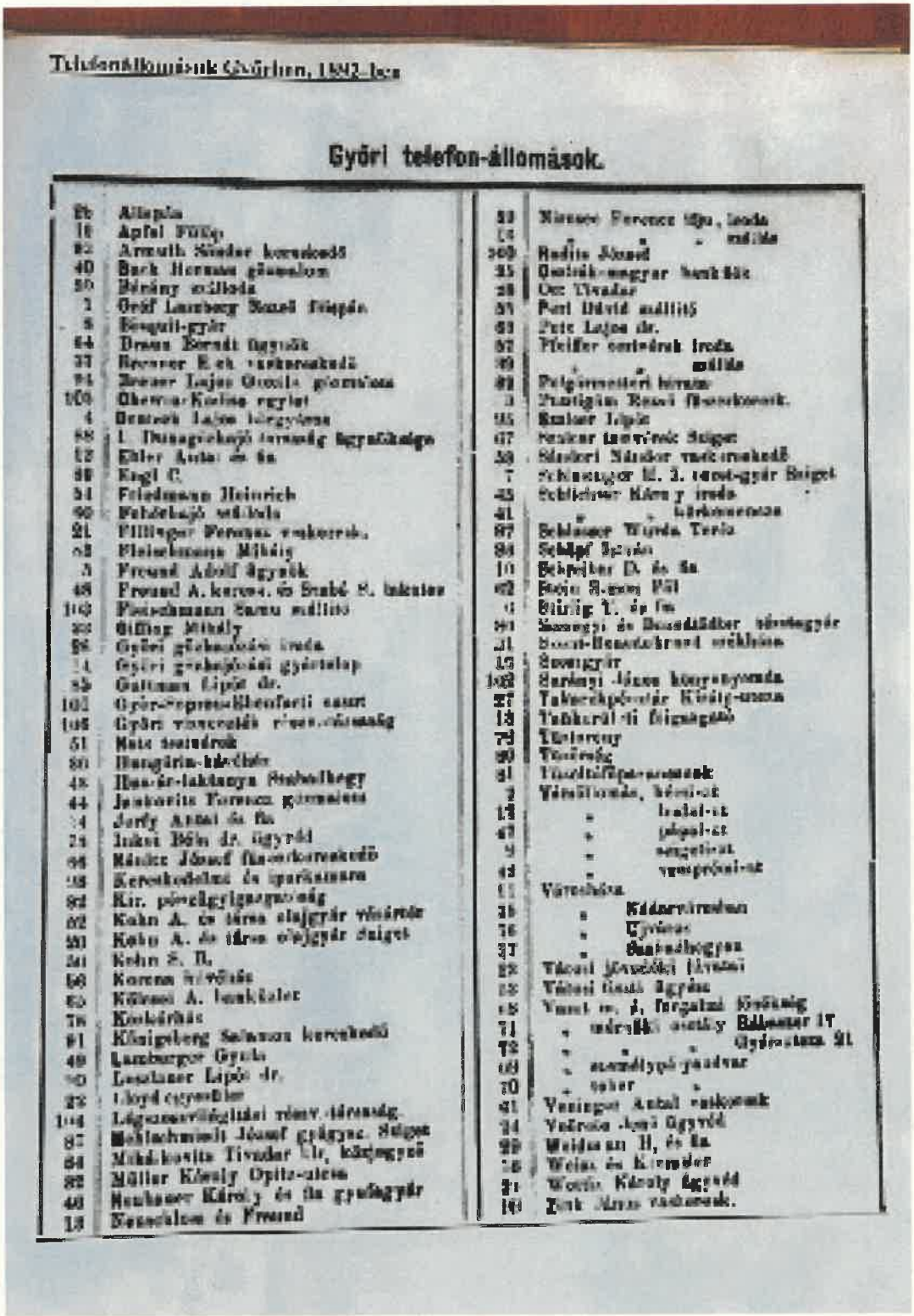

Győri telefon-állomások.

13. kép – Az első győri telefonszám-jegyzék 1892

14. kép – A két világháború között készült beledi cséza

15. kép – Messerschmitt KR 200 kabinroller a Lovagteremben

16. kép – Dr. Laczkovits-Takács Tímea győri önkormányzati képviselő a kitüntetésgyűjtemény előtt

17. kép – Dr. Dézsi Csaba András győri polgármester a helytörténeti gyűjteményben

18. kép – Széles Sándor Győr-Moson-Sopron vármegyei főispán egy 1889 M jelű osztrák-magyar tisztviselői szabjával

Javaslat "Kulcsár Béla ..." – 2. melléklet

2024. 12. 16.

Kulcsár Béla helyismereti gyűjteményével és legendáriumával foglalkozó cikkek és rádióriportok

2015.05.14.	*Győr Plusz Rádió – Riport a gyűjteményről*
2015.07.25.	*K2 Magazin – Az autó a vitrinben sem játék*
2016.03.03.	*Kisalföld, Szabadidő Magazin – Messerschmitt szárnyak nélkül*
2019.01.19.	*K2 Magazin – Vigyázz, az úton radaroznak!*
2020.09.12.	*K2 Magazin – Házi lovagterem*
2020. október	*Hegyalja Magazin – Egy ágyú viszontagságai*
2022.04.16	*K2 Magazin – Amikor elszabadult a pokol*
2022.07.16.	*Kisalföld – A veterán autótól a harmonikaszóig*
2024-1.	*Ménfő&Csanak – Kulcsár Béla, Győr díszpolgára, szenvedélyes harmonikás és gyűjtő*
2024. február	*RAABERIDE – Pilótafülke három keréken* https://www.youtube.com/watch?v=M6B3EgOwx5M&t=90s
2024. május	*Győr Plusz Rádió – Ménfőcsanaki díszpolgár* https://www.youtube.com/watch?v=MnyiB6pI9UQ&t=75s

Javaslat "Kulcsár Béla ..." – 3. melléklet

2024. 12. 16.

AJÁNLÁS

Győr Megyei jogú Város polgármestereként 2024. év elején jártam Kulcsár Bélánál, múzeuma megtekintése céljából.

Lenyűgöző látvány fogadott, amikor a „protokoll útvonalon" végig vezetett.

Gyűjteménye a török kortól az ötvenes évekig öleli fel Ménfőcsanak, Győr városa, Győr-Moson-Sopron vármegye és Nagy-Magyarország történelmét. A tárgyak nagy részét maga restaurálta magas színvonalon, melyek hatalmas mennyiségben, precízen rendszerezve kerültek kiállításra. Kitűntetés és fegyvergyűjteménye a lovagteremben egy Messerschmitt veteránautóval felülmúlhatatlan. Minden tárgyhoz „legenda" tartozik.

Vendégkönyvébe az alábbiakat írtam: „Egy fantasztikus ember fantasztikus és értékes gyűjteményét ismertem meg."

Tevékenységét Győr Megyei Jogú Városának Közgyűlése 2024-ben díszpolgári címmel ismerte el.

Kulcsár Béla gyűjteményét jólélekkel ajánlom mind a Győri Értéktárba, mind a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Értéktárba is, mert méltón őrzi az utókornak a történelem nagy szelete műszaki és életviteli tárgyait.

Győr, 2024. november 14.

Tisztelettel:

Prof. dr. Dézsi Csaba András

Javaslat "Kulcsár Béla ..." – 4. melléklet

2024.
12.16.

GYŐR-MOSON-SOPRON VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Kulcsár Béla
részére

Iktatószám: GY/06/336-2/2024.
Ügyintéző: dr. Bors Szabolcs
Telefonszám: +36 (96) 795-607

kulcsarszakerto@gmail.com e-mail cím útján

Ajánlás

Kulcsár Béla gyűjteménye az ott tett látogatásom során szerzett benyomásaim alapján méltán érdemli meg a Győri, illetve a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Értéktárba való felvételt, hiszen egyedülállóan őrzi a Kulcsár-Kocsis család öt generációjának emlékeit, valamint Ménfőcsanak, Győr-Moson-Sopron vármegye és Nagy-Magyarország történelmi múltját. A gyűjtemény nemcsak a világháborúk és a régi korok tárgyi emlékeit, hanem a hozzájuk kapcsolódó legendákat is hitelesen és szakszerűen ápolja.

E tárgyak – némelyek a gondos restaurálási munka révén – méltó módon szolgálják az utókor kulturális örökségét. A gyűjtemény felvétele gazdagítaná Győr és a vármegye helyi identitását, megőrizve és továbbadva múltunk szellemi értékeit.

Győr, 2024. november „6..."

Tisztelettel,

Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Főispán * Győr *

Széles Sándor
főispán

Főispáni Kabinet
9021 Győr, Árpád út 32. - 9002 Győr Pf.: 415 - Telefon: +36 (96) 795-600 - Fax: +36 (96) 795-605
E-mail: hivatal@gyor.gov.hu – KRID: 206802995 – Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

Javaslat "Kovács Béla ..." – 5. melléklet

2024. 12. 16.

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott, Kovács Balázs, a Szülőföldünk Honismereti Egyesület elnöke, mint a Javaslat készítője és benyújtója, hozzájárulok a közölt adatok hivatalos kezeléséhez, valamint a benyújtott teljes dokumentáció – az űrlap és a mellékletek tartalma, benne saját készítésű fényképek – szabad használatához (beleértve a szükséges adminisztrációt, az archiválást, a népszerűsítéshez történő alkalmazást stb.), az eredetre történő hivatkozás mellett.

Kovács Balázs

Szülőföldünk Gy-M-S Megyei
Honismereti Egyesület
9021 Győr, Arany J. u. 28-32.
Adószám: 19109145-1-08
OTP Bank Nyrt.: 10103779-14716326-00000004

Győr, 2024. 12. 16-án